

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Avgvstini Archiepiscopi Tarraconensis Dialogorum Libri Duo de emendatione Gratiani

Agustín, Antonio

Parisiis, 1672

VI. De duplici octava synodo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10634

plaribus & vetusto quodam codice. in quo quidem extremo & hic & alij tres canones descripti sunt tanquam fragmentum alicujus Concilij.

(7) Inscriptio capitis octavi Presbyteris. distinctio-
ne 27. in Romano libro hæc est : *Item Calixtus Papa II. In Notis additur : Hic canon inventus est in codice Vaticana Bibliotheca in fragmento cujusdam Concilij ab Urbano secundo habiti c. 2. Ex eodem vero Concilio sunt canones Alienationes. 12. q. 2. & Paternarum. 24. q. 3.] Illa verba sine varietate edita sunt, seu matrimonia contrahere. & personas &c.*

(8) Gratiani verba sunt in eodem libro ante caput 37. *Alienationes. 12. q. 2. Item Urbanus Papa. In Notis hæc sunt : Post collectionem Anselmi in codice per antiquo habetur fragmentum cujusdam Concilij Urbani secundi, in cujus initio hæc leguntur : Alienationes quæ specialiter per Ottonem, Guidonem, Hieremiam, seu fortè Philippum ubilibet de possessionibus Ravennatis exarchatus factæ sunt damnamus. Generaliter autem omnium per intrusionem seu canonicè electorum sub Episcopi nomine vel Abbatis... Ecclesiæ suæ consecrandus est, alienationes quocumque modo factas &c. usque ad finem hujus capituli sine ulla varietate.*

DE DUPLICI OCTAVA synodo.

Dialogus sextus.

C. ET Græcos libros duorum Concilio-
rum & Latinos attulimus. Sed prius
velim scire abs te cur utrumque octavum ap-
pelletur. Nonum enim qui dicunt quod pos-
terior est, ordinem temporum sequuntur. A.
Tertiam opinionem omittis. Sunt qui Flo-
rentinum Concilium octavum quoque gene-

rale vocent, illis duobus, ut opinor, rejectis. Qui verò Hadriani minoris pro Ignatio contra Photium Concilium ut à posteriori Joannis synodo abrogatum reiciunt, octavam generalem synodum hanc appellant. Illam tamen octavam fuisse, antequam ab hac improbaretur, negare non possunt. B. Qui Florentinum Concilium octavum dicunt, quo pacto interpretantur verba professionis Romanorum Pontificum apud Ivonem *a* & Gratianum *b* relata, & in Concilio Constantiensi sessione xxxix. *Sancta octo universalis Concilia, primum Nicenum & c. octavum quoque Constantinopolitanum, usque ad unum apicem immutata servare profiteor.* A. Non video quid dicere possint. (1) Sed major difficultas ex eisdem verbis nascitur, num de priore octavo sub Hadriano minore, an de posteriore sub Joanne, quod illud prius abrogat, intelligantur. C. Si utrumque Concilium generale est, ex auctoritate Romani Pontificis habitum, & prius Concilium à posteriore abrogatur, posterius solum obtineat necesse est. A. In Græco libro nuper ex Italia ad me perlato multa continentur contra Photium à Romanis Pontificibus acta post utramque octavam synodum. Quæ me facile in eam sententiam trahunt ut credam non confirmasse Joannem synodum à Legatis Constantinopoli habitam. B. Hoc ipsum testatur Joannes de priore synodo, non fuisse ab Hadriano confirmatam. A. Quid si hoc falsum est & à Photio effectum, ut in aliis

a Ivo lib. 2.
tit. II. c. 15.
panorm. &
par. 4. c. 132.
decr.
b Diff. 16. c.
8. Sancta.

fictis subscriptionibus & falsis legatis Patriarcharum à synodo vincitur? Huc accedit quòd si totam eam synodum Hadriani reicimus, quæ Photius contra Nicolaum Pontificem & Ignatium Patriarcham egit approbati videntur. Sunt igitur magis consentanea & veri magis similia, ut quæ pro auctoritate Romanæ Ecclesiæ à prioribus Pontificibus, non solùm Nicolao & Hadriano, sed & ante eos à Leone quarto & Benedicto tertio, contra Photium & Gregorium Syracusanum Episcopum Photij consecratorem acta & scripta sunt, eadem à Joanne VIII. Marino, Hadriano tertio, Stephano sexto, & Formoso comprobata sint. quod Græcè scriptum inuenio, verbis rescriptorum eorundem Pontificum allatis. Quibus adduntur Joannis nonni litteræ ad Stylianum Neocæsariensem: qui cum multa contra Photium ad Stephanum sextum Pontificem scripsisset, postea mutare sententiam visus est aliis litteris ad hunc Joannem datis. In illis ad Stephanum missis ait deceptos esse à Photio Paulum & Eugenium Episcopos à Joanne VIII. missos ad Ignatium de Bulgarorum regione: quem cum mortuum inuenissent, à Photio donis, ab Imperatore minis persuasi sunt ut coram clero & populo CP. dicerent se missos esse contra Ignatium & ut Photium absolverent. Postea Petrum ab eodem Pontifice missum esse, & hunc cum Paulo & Eugenio Photium receptum esse à sede apostolica Romana publicè dixisse. B. Horum trium Legatorum nomina

inveni ab Ivone c & Gratiano d esse relata.
 A. Quarantur eorum verba. B. Ivonis verba
 sunt: *Ex actione v. synodi Constantinopoli-
 tana CCCLXXXIII. patrum sub Ioanne
 Papa VIII. cui praesuit Petrus Presbyter Car-
 dinalis & Paulus Anconitanus Episcopus &
 Eugenius Ostiensis Episcopus Apocrisarij Pa-
 pa dixerunt: Hoc nequaquam apud nos habe-
 tur &c.* C. Eadem ferè verba Gratianus re-
 fert: *Vnde in quinta actione CP. civitatis sy-
 nodo &c. Apocrisarij Papæ dixerunt &c.* A.
 In libro Cæsaraugustano ita est: *VI. synodi
 CP. CCCLXXXIII. patrum sub Ioanne
 Papa VII. Apocrisarij Papæ dixerunt &c.*
 Hæc mendosa sunt. Neque enim hæc sexta
 synodus est, sed octava, vel nona habita ra-
 tione aliarum generalium, aut quarta vel
 quinta habita loci ratione. (2) C. Non satis
 intellego cur eam quartam vel quintam dicas.
 A. Fuere ante hanc generales septem, quæ
 vel à locis nomen habent, ut Nicæna, Con-
 stantinopolitana, Ephesina, Chalcedonen-
 sis, & quinta CP. iterum, & sexta item CP.
 tertium, & septima Nicæna posterior. Vides
 ante hanc tres Constantinopolitanas. Quarta
 est quam octavam sub Hadriano appellant,
 quinta hæc sub Joanne octavo, non septimo.
 Quod si illa octava ut abrogata tollitur è me-
 dio, hæc erit octava generalis, & ratione
 loci quarta Constantinopolitana. C. Jam re-
 cè hæc mihi explanata sunt. Sed incidi in li-
 brum Dominici Jacobatij de Conciliis; in
 quo referebat veterum canonistarum (sic

c Ivo par. 7. c.
 149. decret.
 d 7. q. 1 c. 45.
 Hoc nequa-
 quam.

C. es. lib. 9. c.
 62.

enim dicere solet) opinionem fuisse nihil differre octo an quattuor dicas fuisse generalia Concilia. Et quod Gregorius *e* ait, *sicut sancti evangelij quattuor libros, sic quattuor Concilia suscipere & venerari me fateor*, (quod repetit Gregorius VII. lib. VII. registri) & Ivo *f* & Anselmus *g* & Gratianus *h* & alij referunt. Et beatus Isidorus *k* ait: *Quattuor sunt venerabiles synodi, quae totam principaliter fidem complectuntur, quasi quattuor evangelia vel totidem paradisi flumina*. Hæc, inquit, verba non ad sola quattuor priora Concilia pertinent, sed etiam ad quattuor posteriora. Octo enim esse generalia Concilia fatentur ex verbis professionis Romani Pontificis, de quibus hodie dictum est. B. Quo pacto Gregorius & Isidorus, qui sexta, septima, & octava synodo fuerunt priores, de his cogitare potuerunt? C. Ratione & auctoritate moventur. Rationem adferunt, quod quattuor loca fuerint generalium Conciliorum, in quibus quattuor locis octo generalia Concilia habita sunt, Nicæa, Constantinopolis, Ephesus, & Chalcedon. Ut cum dicimus quattuor esse Patriarchas, Constantinopolitanum, Alexandrinum, Antiochenum, & Hierosolymitanum, nullam habemus rationem successionis personarum, quæ permultæ fuerunt. B. O plumbeum pugionem! Hac ratione generalia non erunt Lateranensia Concilia, Lugdunensia, Viennense, Constantiense, Florentinum, Tridentinum, quod non eisdem locis habita fuerint quibus illa

e Lib. 1. epist.
24. registri.

f Ivo par. 4. c.
117. decret.

g Ans. lib. 6.
c. 52.

h Dist. 15. c.
2.

i Cas. lib. 1. c.
36. Farrac.

lib. 1. c. 150.

k Isid. lib. 6.
16. etymol.

Grat. dist. e.
c. 1.

illa quattuor prima. (3) A. Dic de auctoritate. C. Utuntur auctoritate Innocentij tertij, quæ utrique vestrum maxima est; cujus verba tam in tertia collectione quàm in Gregoriana inveniuntur; quos etiam libros recitare non licet. A. Magnam tu quidem moves expectationem. Recita verba. C. *Verùm postulationi hujusmodi videbatur Concilij Constantinopolitani capitulum obviare, in quo statutum est ut quicumque de pontificali dignitate ad monachorum vitam & pœnitentiæ locum descenderit, nequaquam ulterius ad pontificatum resurgat.* B. Hoc idem caput est Concilij octavi sive noni, cujus verba referunt Ivo l & Gratianus m & Cæsaraugustanus n liber. Et verè Innocentius ait esse hoc Concilij Constantinopolitani capitulum. C. Audi reliqua: *Vnde contra dictum Concilium, cum sit unum ex quattuor principalibus, quæ sicut quattuor evangelia Ecclesia catholica veneratur, nullatenus videbatur eorum postulatio admittenda.* Vides hic Gregorij verba ad hoc posterius Concilium referri. Audis hoc Concilium, de cujus auctoritate dubitabamus, quasi unum ex quattuor evangeliiis esse venerandum. B. In rescriptis Pontificum multa sunt ex Advocatorum allegationibus accepta. Sic hoc fuit ab Innocentio scriptum, quod putaret illum verum dicere qui abusus est illa veterum canonistarum tuorum opinione. Canones autem Concilij Constantinopolitani primi non erant Latinis noti, ut Nicolaus ad Michaëlem scribit, licèt in Cor-

De renum. cap. 5. Post translationem. in 3. collect. & c. 11. c. 113. Gregor. IX.

Ivo d. par. 7. 6. 149. m 7. q. 1. c. 45. hoc nequaquam. n Cæsar. d. li. 9. c. 62.

T

pore canonum inveniuntur. Unde facile impositum est huic Pontifici, ut crederet id caput esse ejus Concilij, cum sciret esse alicujus Constantinopolitani. C. Ivo & Gratianus apertè dicunt esse Concilij Constantinopolitani sub Joanne octavo, non sub Damaso. (4) A. Hoc etiam confirmatur ex Græca synodo & ex Nomocanone Joannis Zonaræ & Theodori Balsamonis & Alexij Aristeni, in quibus tres canones sunt hujus Concilij, quod in templo sanctæ Sophiæ habitum esse dicitur. Illic etiam sunt xvii. canones alterius Concilij Constantinopolitani in templo beatorum Apostolorum habiti, quod ex prima & secunda synodo dicunt. Credo propter duas quasdam synodos contra Ignatium habitas, quæ improbatae sunt à Nicolao & Hadriano minore, licet in posteriore interfuerint Rodoaldus & Zacharias Legati Nicolai, quos ut prævaricatores Nicolaus in synodo Romana deposuit. Ex his xvii. capitibus nihil est apud Gratianum, quod sciam. Ex illis verò tribus primum caput vix ferendum est de Italis excommunicatis à Joanne Papa non recipiendis à Photio, item ut excommunicati à Photio non recipiantur à Joanne Papa neque à Romana Ecclesia, salvis privilegiis Romanæ Ecclesiæ & ejus Pontificis. Alterum caput est id de quo agitur, plenius apud Græcos scriptum quàm apud Latinos: *Et si ante, inquit, aliqui Episcopi in monach. habitum demissi, in pontificali coacti sunt permanere, & id agentes contemnebantur, sancta Synodus*

decernit hac esse corrigenda juxta ecclesiasticam disciplinam. Statuit igitur ut si quis Episcopus aut alius antistes ad monachorum vitam velit pervenire &c. B. Quæ Latini referunt, non ex verbis canonis initio concepta esse videntur, sed ex actione quinta & ex verbis Apocrifiorum sive Legatorum. A. Sic etiam est ante verba canonis in Græco libro. Interrogante enim Photio Legatos Romanos, ipsi respondent, quos, non Apocrifarios, sed τοποθηριτὰς Græcus vocat liber: τὸ τοπὸν ἡμῶν ἔστιν &c. Nunc, si placet, varietatem trium librorum Latinorum videamus. Pro voce *habeatur* Ivo & Cæsaraugustanus *habetur* scribunt aptius. Græcè est, ἔστιν ἔστιν, ἢ ἐστίν. Quod Gratianus scribit *ordine & habitu*, illi scribunt *ordine*, aliis omissis: Græci τῆς ἡμετέρας. Quod Gratianus, *ad monachorum*, addunt illi, *id est*, *pœnitentium*. Græci, τῶν μετάνοιόντων. Pro voce *vitam*, qua Latini utuntur, Græci χῶρον, hoc est, locum scribunt. pro, *in episcopatum reverti*, Ivo & Cæsaraugustanus habent *ad pontificatum reverti*. Græci τὸ πρὸς ἀρχιερωσύνης ἐπιστῶν διεκδικεῖν ἀξίωμα. Item *precepit sancta synodus &c.* Hæc sunt ex canone secundo ita scribenda: *Item. Precepit &c.* ut Ivo & Cæsaraugustanus notant. Quod Gratianus ait, *de pontificali dignitate habituque*, in Cæsaraugustano est *de pontificatu*, apud Ivonem *de pontificali dignitate*, aliis omissis. Græcè est, τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. Pro illis, *& pœnitentiæ descenderit locum*, in Cæsaraugustano est *descenderit*, apud

Ivonem, & ad pœnitentia descenderit locum, Græci habent, & τὸ μετανοίας τόπον ἀπατηρῶσαι. Pro voce *nequaquam* habet Cæsaraugustanus *ne jam*, & Ivo *nequaquam jam*. Græci *μηδέτι*. & pro *resurgat*, ἀντιποιεῖσθαι. Quod sequitur, *Monachorum enim vita subjectionis habet verbum*, subobscurum efficit vox *verbum* pro ratione positum, quod vox λόγος utrumque significet. Ivo *vitam* pro *vita* non rectè habet. In libro Cæsaraugustano hæc verba desiderantur. Illud Gratiani est: *Hoc ad pœnitentiam &c.* quæ Ivo non habet. Apud Græcos alia quoque sunt ex quibus videtur hoc idem confirmari. Tertio canone anathema dicitur laico verberanti aut capienti ex quacumque causa Episcopum. De capitibus octavæ synodi sub Hadriano cras agemus, quamvis ordine perturbato.

ADDITIONES.

- (1) DE inscriptione capitis octavi *Sancta*. dist. 16. scriptum est lib. 1. dial. 20 addit. 14.
- (2) Ante caput 45. *Hoc nequaquam*. 7. q. 1. hæc verba sunt in eodem libro: *Vnde in quinta actione Constantinopolitana synodi ccc lxxxiii. patrum sub Ioanne Papa octavo, cui præfuit Petrus Presbyter Cardinalis & Paulus Anconitanus Episcopus & Eugenius Ostiensis Episcopus. Apocrisarij Papa dixerunt.* In margine est: *Ivo p. 7. c. 149.* Et in Notis: *In quinta] Apud Ivonem par. 7. c. 149. pro indice hujus capituli leguntur hæc: Ex actione quintæ synodi Constantinop. ccc lxxxiii. patrum sub Joanne Papa VIII. cui præfuit Petrus Presbyter Cardinalis & Paulus Anconitanus Episcopus & Eugenius Ostiensis Episcopus. Initium verò ipsius capitis est: Apocrisari-*

ij Papæ dixerunt : Hoc nequaquam.] In extremo hoc capite additur etiam in Notis : *Hæc synodus sub Ioanne octavo extat Græca in Vaticana bibliotheca. Cuius synodi tres tantum canones cum explanatione Balsamonis editi sunt Lutetia, & apud ipsum inscribitur, Synodus in templo sapientiæ habita sub Photio Patriarcha. In secundo autem trium illorum capitulo habetur sententia huius capituli. Visum autem est, ut omnia melius percipiantur, locum hunc Græcè & cum nova interpretatione esse adscribendum. Φώτιος ὁ πατριάρχης, &c. id est : Photius Patriarcha dixit &c.*

(3) Initium capituli primi dist. 15. in eodem libro est : *Canones generalium Conciliorum (ut Isidorus ait lib. 6. etymol. c. 16.) à tempore Constantini cœperunt &c. In margine est : Pann. l. 2. c. 104. Ante caput 2. ead. dist. hæc sunt : De quattuor verò Conciliis scribit B. Gregorius ita dicens lib. 1. regesti epist. 24. Sicut sancti evangelij &c. In margine est : vero) Al. quoque. In scholio capituli 8. Sancta octo, dist. 16. hæc sunt : Sancta] VIII. (mendose pro Sancta octo) hæc Concilia dicuntur octo, quia octies sunt celebrata, ut hic dicuntur ; & quattuor, quia in quattuor locis celebrata, ut sup. dist. prox. Sicut. Hæc censura carent.*

(4) Hæc inscriptio est capituli undecimi *Post translationem. de renuntia. in editione Romana : Idem (Innocentius III.) Episcopo Faventin. in Archiepiscopum Raven. electo. In margine est : Cap. 5. eod. tit. in 3. compilatione. In scholiis, ad illa verba, cum sit unum ex quattuor principalibus &c. Ex quatuor] Et sunt hæc, scilicet Nicanum, Constantinopolitanum, Ephesinum primum, & Chalcedonensem, (scribere, Chalcedonense) 15. dist. Sicut.*

